

February 2022 | SK

This page is also available in:

- ES
- BG
- CS
- DA
- EN
- DE
- ET
- FR
- EL
- GA
- HR
- IT
- LV
- LT
- HU
- MT
- NL
- PL
- PT
- FI
- RO
- SL
- SV

Available Languages:

ÚVODNÍK

Dodržiavanie zásad právneho štátu je tiež najmä ekonomická otázka

Dodržiavanie zásad právneho štátu je tiež najmä ekonomická otázka

V EÚ sa prehlbuje kríza v právnej oblasti. Táto téma sa veľmi spolitizovala a vyvolala právne spory, ktoré podkopávajú samotné základy Európskej únie. Hoci politické a právne aspekty diskusie o právnom štáte sú v rozsiahlej miere prítomné vo verejnej diskusii, ekonomický aspekt sa naďalej podceňuje. Podľa môjho názoru je to chyba, keďže právny štát má veľký vplyv na sociálnu a hospodársku stabilitu.

Dodržiavanie zásad právneho štátu podnecuje rast tým, že priťahuje investorov, ktorí si cenia bezpečnosť, istotu a transparentnosť. Investori tiež oceňujú stabilné podmienky, ktoré ponúkajú spravodlivé a etické vlády, ako aj spravodlivé a nezávislé súdnictvo. Pre obchod a investície je preto dodržiavanie zásad právneho štátu nevyhnutné.

Osobne sa domnievam, že zásada právneho štátu by mala na vnútornom trhu zohrávať významnejšiu úlohu. Nemôžeme hovoriť o spravodlivej hospodárskej súťaži, ak sa v čoraz viacerých členských krajinách EÚ zavádzajú diskriminačné opatrenia (napríklad ďalšia byrokratická záťaž a dane, ktoré sa vzťahujú len na zahraničných investorov). Niektoré práva sa musia lepšie presadzovať, napríklad vlastnícke právo a právo na slobodu podnikania.

Ekonomický aspekt právneho štátu je zreteľný, najmä pokiaľ ide o rozširovanie. Pre kandidátske a potenciálne kandidátske krajiny je perspektíva vstupu do EÚ najväčším stimulom na uskutočnenie ekonomických reforiem a posilnenie právneho štátu. EÚ musí ísť príkladom, pokiaľ ide o to, aby tieto krajiny naďalej usilovali o pristúpenie a rozvíjali svoje demokracie v európskom štýle. Je to dôležité najmä teraz, keď iné krajiny zintenzívňujú svoje pokusy získať vplyv, napríklad na západnom Balkáne.

Uviedla som len niekoľko dôvodov, prečo je potrebné zintenzívniť monitorovanie hospodárskych aspektov právneho štátu. Musíme klásť väčší dôraz na jeho hospodársky rozmer. To je úloha pre nás, členov EHSV, keď na svojich pracovných cestách zisťujeme situáciu v oblasti právneho štátu. Osobne by som chcela veľmi povzbudiť Európsku komisiu, aby do svojej správy o právnom štáte za rok 2022 zahrnula samostatnú kapitolu zameranú na hospodársky rozmer. Táto téma je určite hodná dlhodobej reflexie a investícií.

Christa Schweng
, predsedníčka EHSV

DÔLEŽITÉ DÁTUMY

1. – 2. marca 2022, Brusel

Platforma pre obehové hospodárstvo – konferencia

4. marca 2022, Brusel

Udržateľná budúcnosť európskeho priemyslu

8. marca 2022, Brusel

Konferencia „Ženy na trhu práce“

15. – 17. marca 2022, Brusel

Dni občianskej spoločnosti 2022

23. – 24. marca 2022, Brusel

Plenárne zasadnutie EHSV

K VECI

V našej rubrike s názvom „K veci“ sa členiek a členov EHSV pýtame na stanoviská k dôležitým témam, ktoré ovplyvňujú každodenný život v EÚ.

V tomto vydaní sme požiadali **Sandru Parthie**, aby vysvetlila, aký význam pre občanov má téma spracovaná v stanovisku „Priemyselné ekosystémy, strategická autonómia a dobré životné podmienky“, ktoré výbor prijal na svojom januárovom plenárnom zasadnutí.(ehp)

PRIEMYSEL: PROTEKCIONIZMUS JE PRE EURÓPU SLEPOU ULI?KOU, K?Ú?OM JE KLIMATICKÁ NEUTRALITA

Sandra Parthie

Prelom, prechod, transformácia, štrukturálne zmeny – nepochybne žijeme v „zaujímavých“ časoch. Európania dnes čelia viacerým megatrendom súčasne – zmene klímy a potrebe dekarbonizovať naše hospodárstva; digitalizácii a potrebe prehodnotiť organizáciu pracoviska; deglobalizácii a potrebe zachovať si hospodársky význam.

V priemyselnom odvetví sa hospodárska súťaž stáva čoraz neľútostnejšou a globálnejšou. Európania sú už nejaký čas zvyknutí byť globálnymi tvorcami pravidiel, byť v popredí technologického vývoja a profitovať z čoraz väčšej úrovne sociálneho a hospodárskeho blahobytu. Všetky tieto „istoty“ sú však teraz ohrozené. Európe hrozí, že sa stane piatym kolesom na voze v novom globálnom poriadku s dominantným postavením Číny a USA.

„No a čo?“ môžu sa pýtať niektorí. Nuž, tu je pár dôvodov, prečo v skutočnosti ide o veľa: Európe chýbajú prírodné zdroje a po stáročia bol základom jej hospodárskej prosperity a sociálneho blahobytu medzinárodný obchod a prístup k zdrojom a ich využívanie, od striebra až po koreniny, ropu a plyn. Často dominovala nad svojimi obchodnými partnermi a stanovovala obchodné pravidlá a normy podľa svojich záujmov. Mohla si to dovoliť, pretože mala trhovú silu, bola konkurencieschopná a inovatívna.

Teraz sa situácia mení. Hoci EÚ pracuje na dobudovaní svojho jednotného trhu, pretrvávajú mnohé vnútorné prekážky a mnohé národné záujmy stoja v ceste tomuto procesu. A zatiaľ čo členské štáty vedú žabomyšie vojny pre regulačné detaily, celková trhová sila EÚ sa oslabuje, najmä v porovnaní s Áziou. Predpokladá sa, že najmenej 85 % hospodárskeho rastu do roku 2030 sa bude dosahovať mimo EÚ. To znamená na trhoch a podľa pravidiel a noriem, ktoré určujú iní, a kde európske hodnoty, od sociálnej ochrany po práva pracovníkov, sociálny dialóg, pracovné a environmentálne normy, nezohrávajú žiadnu úlohu. Znamená to takisto, že sa pre európske podniky a podnikateľov sťažuje prístup k tak veľmi potrebným zdrojom. Nielen preto, že sa zvyšuje celosvetový dopyt, a tým aj súperenie o tieto zdroje, ale aj preto, že sú na vzostupe protekcionizmus a donucovacie alebo odvetné opatrenia voči krajinám, podnikom a hospodárstvam. Tento vývoj ovplyvňuje prístup k zdrojom, ako sú vzácne zeminy a suroviny, ktoré náš výrobný priemysel potrebuje na svoju prevádzku a na to, aby dokázal poskytovať kvalitné pracovné miesta.

Požadovaním strategickej „autonómie“ sa tento problém nevyrieši. Zmeniť sa na protekcionistov a zamerať sa na ekonomickú sebestačnosť znamená vojsť do slepej uličky. Európa nedokáže byť autonómna, lebo nemá dostatočné zdroje. Musí pokračovať v boji za fungujúci systém medzinárodného obchodu.

Potrebuje však stratégiu, ako túto situáciu riešiť. Európa musí všade tam, kde je to možné, znížiť svoju jednostrannú závislosť, zmeniť modely spotreby a výroby náročné na zdroje, zvýšiť svoje spracovateľské kapacity a investovať do výrobných zariadení v odvetviach orientovaných na budúcnosť a do ich rozvoja, najmä pokiaľ ide o vysokohodnotný tovar, kde je nevyhnutné zachovať technologický a inovačný potenciál EÚ.

Udržateľnosť a klimatická neutralita sa preto oprávnene stávajú hlavnými zásadami našich hospodárskych činností. Hlavným faktorom ovplyvňujúcim konkurencieschopnosť Európy je energia – spôsob jej výroby a jej cena. Nedávny nárast cien energie je v súčasnosti najaktuálnejšou témou a spôsobuje nemalé starosti

súkromným domácnostiam, ako aj priemyslu a politikom. V minulosti sa už ukázalo, že to môže mať znepokojujúce geopolitické dôsledky. Európa je stále vo veľkej miere závislá od externých výrobcov, pokiaľ ide o jej dodávky energie. Ak sa to zmení, bude to mať pozitívny vplyv na naše hospodárstva na viacerých úrovniach: investície do väčšieho množstva energie z obnoviteľných zdrojov a decentralizovaných dodávok energie podporia európskych výrobcov, zredukujú emisie CO_2, obmedzia závislosť od cenovo nestálych fosílnych palív a z dlhodobého hľadiska znížia ceny energie. Preto ide o politickú prioritu Európy.

EÚ však zároveň nie je monolitickým blokom. Schopnosť prispôsobiť sa týmto novým potrebám a eliminovať rušivé faktory sa teda v jednotlivých regiónoch a v jednotlivých členských štátoch výrazne líšia. Transformácia si vyžaduje investície do výskumu a inovácií, infraštruktúry, prilákania podnikov, do priaznivých výrobných a výrobných podmienok pre podniky, do nových technológií a materiálov. Ale aj do podporných opatrení pre pracovníkov a zamestnancov v odvetviach zasiahnutých štrukturálnymi zmenami, do vzdelávania, zvyšovania kvalifikácie a rekvalifikácie.

Nie všetky členské štáty sú rovnako vybavené na zvládnutie týchto výziev. Pandémia okrem toho prehĺbila nerovnosti medzi členskými štátmi a jednotlivé vlády majú zrazu na stole veľmi odlišné zoznamy úloh alebo priorít. Tieto rozdiely by však nemali zatieniť víziu politických lídrov – zmena klímy nebude čakať na ďalšie voľby, finančné prostriedky sú k dispozícii na digitálne a ekologické investície, a zlepšenie kapacít orgánov verejnej správy a dobrá správa vecí verejných nie sú čary, ale otázka politickej vôle. Občania si uvedomujú prebiehajúce štrukturálne zmeny. Na to, aby sme získali ich podporu pre politické opatrenia, ktoré umožnia tieto zmeny zvládnuť, budú potrebné okrem iného rozsiahle konzultačné a komunikačné činnosti, najmä so sociálnymi partnermi a zástupcami občianskej spoločnosti.

Sandra Parthie je riaditeľkou bruselskej kancelárie Nemeckého hospodárskeho inštitútu. Je členkou skupiny Zamestnávatelia Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru a spravodajkyňou stanoviska EHSV na tému Ako prispejú identifikované priemyselné ekosystémy k strategickej autonómii EÚ a dobrým životným podmienkam Európanov?.

„JEDNA OTÁZKA PRE...“

Jedna otázka pre...

V našej rubrike „Jedna otázka pre...“ Maria Nikolopoulou po zvolení za predsedníčku skupiny ad hoc EHSV Rovnosť odpovedá na otázky čitateľov EHSV info o vzniku a význame tejto skupiny. (ehp)

Maria Nikolopoulou: Neustále podporujeme kultúru rovnosti

Boli ste zvolená za predsedníčku skupiny ad hoc EHSV Rovnosť. Aké najdôležitejšie úlohy stoja pred touto skupinou?

Maria Nikolopoulou: Úlohou skupiny Rovnosť je podporovať prierezovú kultúru rovnosti a nediskriminácie v EHSV. Prvým krokom je preto identifikovať oblasti, v ktorých by sa s členmi mohlo potenciálne zaobchádzať rozdielne z dôvodu ich pôvodu, pohlavia, sexuálnej orientácie alebo presvedčenia. Naším cieľom je tiež zvýšiť zastúpenie žien v našom výbore a čo najskôr dosiahnuť rodovú rovnováhu. V súčasnosti vo výbore pôsobí 108 členiek (32,82 %) Na jednej strane chceme zvýšiť počet členiek v strednodobom/dlhodobom horizonte a na druhej strane chceme zabezpečiť vytvorenie priestoru a podmienok potrebných na to, aby boli ženy aktívnejšie. Jedným z nástrojov, ktoré chceme zlepšiť, je zber údajov o účasti žien na našich činnostiach, a to nielen ako členiek, ale aj ako expertiek a rečníčok.

Ako bude skupina spolupracovať s inými inštitúciami a organizáciami EÚ, ktoré sa venujú problematike rovnosti?

Minulý rok sme boli v kontakte s niekdajšou predsedníčkou Výboru EP pre práva žien a rodovú rovnosť **Evelynou Regnerovou** a podpredsedom EP pre rodovú rovnosť a rozmanitosť **Dimitriosom Papadimoulisom**, s ktorými sme si vymieňali názory, najlepšie postupy a opatrenia. Inšpirovali sme sa iniciatívou Parlamentu zorganizovať týždeň rovnosti, ktorú sme prevzali. Túto myšlienku sme prispôsobili našej práci a harmonogramu a na schôdzi našich sekcií na konci roka sme viedli tematické diskusie o témach týkajúcich sa žien, od rodovo motivovaného násilia až po ženy v poľnohospodárstve, vodnej doprave, hospodárstve a vonkajších vzťahoch. Okrem toho momentálne organizujeme otvorené podujatie, ktoré budeme vysielať, a ktoré chceme usporiadať každý rok pri príležitosti Medzinárodného dňa žien 8. marca.

Tento rok chceme 8. marca svoje aktivity zamerať na verejnosť mimo výboru a chceme upriamiť jej pozornosť na situáciu žien na trhu práce.

EHSV info: Prečo je podľa Vás dôležité, aby mala občianska spoločnosť takúto skupinu?

EHSV je súčasťou občianskej spoločnosti. Organizácie, ku ktorým my, členovia, patríme, požadujú rešpekt a podporu rovnosti na vnútroštátnej a miestnej úrovni a rovnako musíme postupovať aj na európskej úrovni v „dome organizovanej občianskej spoločnosti“. Ak chceme byť konzistentní s našimi hodnotami a požiadavkami, musíme konať tak, ako kážeme a musíme nepretržite podporovať kultúru rovnosti.

Maria Nikolopoulou, členka EHSV, predsedníčka skupiny ad hoc EHSV Rovnosť

HÁDAJTE, KTO JE NAŠÍM HOS?OM...

Mimoriadny hos?

Každý mesiac Vám v našej rubrike „Mimoriadny hosť“ predstavujeme jednu osobnosť, ktorej práca a angažovanosť sú pre iných zdrojom inšpirácie. Najmä ich odvaha, sila osobnosti a odhodlanie konať sú príkladné.

Tento mesiac je hosťom EHSV **Hanna Liubakova**, bieloruská aktivistka a novinárka, ktorá dôrazne upozorňuje, že bieloruská opozícia potrebuje teraz Európu viac ako kedykoľvek predtým. Apeluje na Európsku úniu a ďalších darcov, aby podporili aktivity opozície, a najmä aby podporovali novinárov a mimovládne organizácie v ich boji za slobodu a demokraciu.

Nebojí sa vysloviť nahlas svoj názor, najmä keď žiada o pomoc pri vytváraní kultúry opozície a diskusie v duchu rešpektu a pri upevnení procesu transformácie.

Hanna Liubakova je bieloruská novinárka a externá spolupracovníčka Atlantickej rady. Pôsobí ako školiteľka a mentorka novinárov. Svoju kariéru odštartovala v nezávislej bieloruskej televíznej stanici Belsat, kde pracovala ako korešpondentka a televízna moderátorka. Prinášala spravodajstvo z rôznych krajín a regiónov vrátane Belgicka, Spojeného kráľovstva, Poľska, Francúzska a Čečenska. Získala novinárske štipendium Václava Havla v Rádiu Slobodná Európa v Česku a štipendium Svetového tlačového inštitútu v Spojených štátoch. Hanna Liubakova ukončila v roku 2010 štúdium v odbore dejiny umenia na Jagelonskej univerzite v poľskom Krakove a v roku 2017 získala magisterský titul v odbore medzinárodná žurnalistika na londýnskej univerzite Brunel, pričom štúdium absolvovala s osobitným ocenením. Takisto je držiteľkou ocenenia Petra Cawsa za najlepšiu postgraduálnu dizertačnú prácu. (ehp)

Hanna Liubakova: Podpora ob?ianskej spolo?nosti v Bielorusku je naliehavou záležitos?ou

Bielorusi sa dramaticky zmenili. Od roku 2020 sa rozvinulo dynamické ľudové hnutie, ktoré vyvrcholilo masovými protestmi, najväčšími od pádu Sovietskeho zväzu. Na rozdiel od predchádzajúcich volieb tieto občianske hnutia zastupovali ľudí zo všetkých oblastí života, združovali sa na kanáloch sociálnych médií a na ich čele stáli ženy.

Bieloruský diktátor Alexander Lukašenko stratil podporu a legitimitu v očiach obyvateľstva. Masívna mobilizácia mu nahnala strach. Režim odvtedy už len bojuje o prežitie a svoje úsilie zameral na potláčanie akéhokoľvek nesúhlasu. Prvým cieľom sa stala občianska spoločnosť.

Represie dosiahli najvyššiu úroveň v histórii krajiny od vyhlásenia nezávislosti. Od augusta 2020 bolo zadržaných približne 40 000 osôb. Počet uznaných politických väzňov dosiahol takmer 1000 a ďalej stúpa.

Bielorusi sa však nikdy nevzdali. Vytvorili štruktúry, ktoré sa stanú základom nového Bieloruska. Vypracovali reformy a zorganizovali finančné zbierky s cieľom podporiť ľudí v núdzi i seba navzájom. Dve najväčšie iniciatívy hromadného financovania, BySol a ByHelp, rozdelili 7 miliónov USD na poskytnutie finančnej a právnej pomoci obetiam represií. V reakcii na to režim obvinil tieto kampane z financovania extrémizmu a

začal trestné konania proti ich zakladateľom. V niektorých prípadoch boli osobám, ktoré dostali pomoc z týchto programov, zmrazené bankové účty.

Keď Lukašenkov režim násilne zakročil proti demonštrantom, obhajcovia ľudských práv neúnavne pracovali na zdokumentovaní brutality štátu a oslobodení politických väzňov. Napriek zablokovaniu viac ako 100 webových sídiel a vytlačeniu všetkých významných nezávislých kanálov z krajiny ľudia distribuovali samizdatové noviny a novinárom v zahraničí posielali svoje očité svedectvá. V súčasnosti je vo väzení 32 pracovníkov médií, tok informácií sa však nikdy nezastavil.

Bieloruská občianska spoločnosť je dnes rozhodná, odolná a vynaliezavejšia než štát. No je i pod extrémnym tlakom. Zatýkanie a pokuty zbavujú organizácie ľudských zdrojov. Mnohé z nich sa presťahovali do iných krajín, pozastavili svoju činnosť alebo museli svoju prácu utajiť pred režimom. Viac ako 300 mimovládnych organizácií bolo rozpustených. V Bielorusku sa už i tak obmedzené možnosti financovania stali ešte obmedzenejšími.

Teraz je naliehavo potrebné, aby demokratický svet prehodnotil svoju stratégiu na podporu občianskej spoločnosti v Bielorusku. Hlavnou úlohou je zachovať štruktúry na mieste a pomôcť tým organizáciám, ktoré museli utiecť.

● V prvom rade by darcovské organizácie mali zohľadniť zvýšené prevádzkové náklady v súvislosti s represiou a premiestnením, ako aj obmedzené možnosti občianskej spoločnosti získať príjem v Bielorusku.

● Keď sa činnosti riadia zvonku, zo zahraničia, treba zvážiť zmenu ich formátu. Prevažná väčšina organizácií môže v súčasnosti existovať len v zahraničí, zatiaľ čo činnosti v rámci krajiny je vo väčšine prípadov možné vykonávať len neformálne a v obmedzenej miere. Hoci je to náročné, je dôležité podporovať ľudí v krajine, kde mnohé organizácie majú naďalej svojich zamestnancov.

● V súčasnosti mnohým organizáciám chýba voľnosť pri plánovaní stratégií a podpora sa poskytuje v rámci krátkodobých projektov trvajúcich nanajvýš jeden rok. Je nevyhnutné ponúknuť viac príležitostí na dlhodobú podporu a podporu infraštruktúry. Týka sa to najmä premiestnených organizácií, aby udržiavali komunikáciu s cieľovými skupinami v Bielorusku. Treba vytvoriť a udržiavať horizontálne väzby medzi aktivistami a iniciatívami.

● Okrem toho by si darcovia a dôveryhodní príjemcovia mali vymieňať informácie, aby sa zabezpečilo čo najlepšie využitie pomoci a aby vládou organizované mimovládne organizácie a organizácie podporujúce režim nemanipulovali s podporou.

Lukašenko chce udržať Bielorusko v tme. Médiá teraz potrebujú podporu viac ako kedykoľvek predtým.

● Po prvé je dôležitá núdzová pomoc novinárom, ktorá by mala zahŕňať právnu, finančnú a psychologickú podporu.

● Po druhé má zásadný význam inštitucionálna podpora pre už etablované médiá, ako aj rozvoj decentralizovanej siete blogov a komunikačných kanálov v Bielorusku. Ľudia prahnú po novom obsahu.

● Po tretie by sa mali podporovať prísnejšie opatrenia zamerané na boj proti propagande a dezinformáciám. Je nevyhnutné bojovať proti dozoru nad internetom a poskytnúť bieloruským novinárom nástroje na obchádzanie cenzúry, ako aj na zvýšenie ich digitálnej gramotnosti. Ide o významnú zložku, ktorá prispieva k podpore zvrchovanosti krajiny.

Podpora občianskej spoločnosti by si mala vyžadovať dlhodobú stratégiu s dostatočnou flexibilitou a tvorivosťou. V konečnom dôsledku to pomôže vytvoriť kultúru opozície a diskusiu v duchu rešpektu, ako aj posilniť proces transformácie.

Hanna Liubakova

AKTUALITY EHSV

EHSV: EÚ by mala zakro?i? proti porušovaniu zásad právneho štátu

Európsky hospodársky a sociálny výbor (EHSV) zaujal rázny postoj k porušovaniu zásad právneho štátu v EÚ a zasadzuje sa za to, aby Rada Európskej únie a Európska komisia ukladali vysoké odrádzajúce sankcie členským štátom, ktoré systematicky nedodržiavajú zásady právneho štátu spôsobom ohrozujúcim rozpočet EÚ.

V stanovisku z vlastnej iniciatívy na tému *Právny štát a Fond obnovy*, ktoré bolo prijaté na plenárnom zasadnutí 20. januára, EHSV uvítal nariadenie EÚ 2020/2092, ktoré Komisii umožňuje ukladať finančné sankcie za systematické nedostatky v oblasti právneho štátu v danom členskom štáte EÚ, a vyzval na prísnejšie uplatňovanie tohto nariadenia vo všetkých oblastiach relevantných pre rozpočet.

„Právny štát je nevyhnutným základom demokratickej, pluralitnej spoločnosti v Európe a podmienkou ďalšej existencie EÚ," uviedol spravodajca **Christian Bäumler**.

Na to, aby bolo možné riešiť systematické porušovanie zásad právneho štátu, by mala EÚ podľa EHSV využiť všetky druhy sankcií, ako je postup v prípade nesplnenia povinnosti podľa článku 263 ZFEÚ alebo postup podľa článku 7 ZEÚ.

EHSV sa domnieva, že systematické nedostatky v dodržiavaní zásad právneho štátu v danom členskom štáte EÚ vždy oslabujú alebo prinajmenšom vážne ohrozujú vykonávanie programov financovaných zo strany EÚ, a tým aj ochranu rozpočtu EÚ. Je preto nevyhnutné, aby všetci príjemcovia platieb z rozpočtu Únie podliehali príslušným pravidlám transparentnosti a vedeli v plnom rozsahu preukázať, na čo boli tieto prostriedky použité.

V národných plánoch obnovy a odolnosti by sa mali rovnako stanoviť opatrenia, ktoré prijmú príslušné vlády na posilnenie právneho štátu.
Väčšina národných plánov, ktoré boli doteraz predložené, však obsahuje málo iniciatív v tejto oblasti. EHSV považuje za poľutovaniahodné, že Komisia pri posudzovaní týchto plánov neprikladala dostatočný význam právnemu štátu.

Výbor vo svojom stanovisku vyzýva všetky členské štáty, aby sa zapojili do posilnenej spolupráce s Európskou prokuratúrou a požaduje, aby sa táto spolupráca stala predpokladom účasti na programoch financovaných zo strany EÚ. Táto spolupráca už začína prinášať výsledky a z dlhodobého hľadiska môže

prispieť k výraznému zlepšeniu cezhraničného trestného stíhania. (ll)

V Európskom roku mládeže 2022 by sme mali zabezpe?i? hmatate?né a trvalé výsledky pre všetkých mladých Európanov.

Európsky hospodársky a sociálny výbor (EHSV) privítal vyhlásenie roka 2022 za Európsky rok mládeže, domnieva sa však, že táto iniciatíva by mala prekročiť rámec jednoduchých propagačných činností. Mala by prispieť k stratégii EÚ pre mládež prostredníctvom jasných plánov a záväzkov zameraných na dosiahnutie hmatateľných výsledkov pre všetkých mladých Európanov.

EHSV diskutoval o Európskom roku mládeže 2022 na svojom januárovom plenárnom zasadnutí, na ktorom sa zúčastnili:**Anne Kjær Bathel** zastupujúca program *European Young Leaders*, **Joe Elborn**, generálny tajomník Európskeho fóra mládeže, a **Miriam Teuma**, predsedníčka Európskeho riadiaceho výboru pre mládež Rady Európy.

„Je veľmi dôležité, aby bol názor mladých ľudí zohľadnený pri príprave súčasných a budúcich politických opatrení," uviedla predsedníčka EHSV **Christa Schweng**. „Mládež predstavuje budúcnosť, a preto je jej zapojenie a investície do nej nevyhnutné na budovanie stabilných, mierových a udržateľných spoločností a rozvoj politík, ktoré spĺňajú potreby mladších generácií."

EHSV má jedinečnú pozíciu na prácu a nadviazanie kontaktov so sieťami mladých ľudí a je pripravený a ochotný zohrávať vedúcu úlohu počas Európskeho roka mládeže, pričom bude vychádzať zo svojich úspešných iniciatív, ako napríklad Vaša Európa, váš názor, okrúhle stoly mládeže o klíme a udržateľnosti a Európsky samit mládeže o klíme, ktorý organizuje začiatkom leta.

EHSV sa teší na zapojenie do aktivít organizovaných v rámci Európskeho roka mládeže 2022. Tento rok musí priniesť konkrétne výsledky pre mladých ľudí v Európe v oblastiach politiky, ktoré majú vplyv na ich život. (ks)

EHSV podporuje priority francúzskeho predsedníctva Rady EÚ

Obnova, posilnenie a pocit spolupatričnosti sú tri hlavné ciele francúzskeho predsedníctva Rady EÚ, s ktorými sa EHSV stotožňuje a podporuje ich, ako to jasne uviedla jeho predsedníčka Christa Schweng na plenárnom zasadnutí 19. januára 2022 v prejave adresovanom francúzskemu štátnemu tajomníkovi pre európske záležitosti Clémentovi Beaunovi.

„Pri podhľade na vaše priority – zvrchovanejšia Európa, nový európsky model rastu a humánnejšia Európa – s radosťou konštatujem, že mnohé sú veľmi podobné prioritám EHSV," uviedla **Christa Schweng** a pritom vyzdvihla odhodlanie EHSV a jeho príspevok k formovaniu odolnej, silnej, udržateľnej a inkluzívnej Európy.

Clément Beaune zdôraznil, že francúzske predsedníctvo sa zapojí do budovania Európy zajtrajška, pričom métou bude rok 2030, a pomôže pripraviť pôdu pre rozsiahle zmeny v oblasti hodnôt, investícií, mládeže, kultúry a zdravia. Osobitný dôraz bude klásť na presadzovanie hodnôt, ktoré nás všetkých spájajú, a to na zásady právneho štátu a demokratické hodnoty. Tieto hodnoty sa však v posledných rokoch oslabili – možno preto, že sme ich vnímali ako samozrejmosť. „Chceme posilniť pocit spolupatričnosti a presadzovať naše hodnoty. Tento politický projekt sa nepodarí dosiahnuť, ak nebude spočívať na európskej identite, ktorá presahuje naše národné identity," doplnil.

V súvislosti s blížiacim sa ukončením Konferencie o budúcnosti Európy **predsedníčka Schweng** dodala: „Ako zástupca európskej organizovanej občianskej spoločnosti vám EHSV môže byť v tejto citlivej záverečnej fáze najlepším spojencom. Najdôležitejšie bude dosiahnuť hmatateľné výsledky a následne prijať transparentné opatrenia. Ľudia potrebujú transparentnosť a musia vidieť, že EÚ svoje sľuby plní. Úloha francúzskeho predsedníctva bude mať preto zásadný význam pre úspech konferencie, ako aj v úsilí prinavrátiť EÚ jej občanom."

Clément Beaune prisľúbil, že na Konferencii o budúcnosti Európy sa predložia konkrétne návrhy, ktoré „sa budú musieť urýchlene realizovať, pretože konferencia nemôže byť umelým procesom, ale jej cieľom je položiť základy skutočnej reformy". (mp)

Treba zabezpe?i? dostato?nú ponuku udržate?nej a cenovo dostupnej kvalitnej starostlivosti o starších ?udí

EHSV je pevne presvedčený, že do vypracovávania politík EÚ by sa mal začleniť model starostlivosti o odkázané staršie osoby. Podľa prognóz by sa mal totiž podiel obyvateľstva vo veku nad

80 rokov do roku 2050 viac než zdvojnásobiť.

Pandémia odhalila nedostatky v tejto oblasti, a EHSV preto považuje iniciatívu Komisie vytvoriť novú európsku stratégiu starostlivosti za krok správnym smerom. Avšak možnosť vyjadriť sa k nej by mali mať aj poradné orgány a európske organizácie občianskej spoločnosti zastupujúce staršie osoby.

EHSV vo svojom stanovisku z vlastnej iniciatívy na tému *Nový model starostlivosti o staršie osoby: ponaučenie z pandémie ochorenia COVID-19*, ktoré bolo prijaté na januárovom plenárnom zasadnutí, preskúmal rôzne modely dlhodobej starostlivosti o osoby staršie ako 65 rokov, ktoré stratili samostatnosť a sú odkázané na ústavnú starostlivosť.

Spravodajca stanoviska **Miguel Ángel Cabra de Luna** v tejto súvislosti uviedol, že „starostlivosť o všetky staršie osoby musí byť základom politík EÚ, ktoré sa spájajú s dodržiavaním akčného plánu Európskeho piliera sociálnych práv."

EHSV navrhol vytvoriť európske stredisko pre monitorovanie starostlivosti o staršie osoby, ktoré by mohlo zozbierať dostatočné štatistické údaje, porovnávať osvedčené postupy medzi rôznymi modelmi v jednotlivých štátoch, identifikovať štrukturálne nedostatky vnútroštátnych systémov, poskytovať technickú podporu s cieľom umožniť prijatie politických usmernení na európskej úrovni a pomáhať pri vykonávaní akčného plánu na realizáciu Európskeho piliera sociálnych práv.

EHSV vo svojom stanovisku vyzval, aby sa vyhlásil Európsky rok seniorov ako forma uznania základných práv starších osôb a ocenenia ich prínosu pre spoločnosť, ako sa uvádza v článku 25 Charty základných práv EÚ.

Počas pandémie sa práva a potreby starších ľudí zohľadňovali len čiastočne, pričom sa odhalili koncepčné, štrukturálne a funkčné nedostatky modelov starostlivosti o staršie osoby. V širšom kontexte sa v dôsledku tejto situácie ešte väčšmi upriamila pozornosť na to, že starnutie obyvateľstva predstavuje pre EÚ a jej členské štáty kľúčovú strategickú výzvu. (at)

Bezpe?nos? a ochrana zdravia pri práci: nové riziká hroziace pri práci si vyžadujú intenzívny sociálny dialóg

Európsky hospodársky a sociálny výbor (EHSV) vo svojom stanovisku na tému *Sociálny dialóg ako nástroj na zlepšenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci* uviedol, že napriek zmenám v spojitosti s rizikami hroziacimi pri práci v dôsledku jej digitalizácie, ktoré viedli k prudkému nárastu stresu a prípadom vyhorenia alebo k ergonomickým zraneniam, ako aj k miernemu poklesu počtu pracovných úrazov, sociálny dialóg je naďalej hlavným nástrojom presadzovania bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci.

Opatrenia v oblasti BOZP realizované prostredníctvom sociálneho dialógu nielen pozitívne prispievajú k zdraviu pracovníkov, no môžu zlepšiť aj ziskovosť podnikov a znižujú náklady na zdravotnú starostlivosť a mieru absencií. Spravodajkyňa pre stanovisko **Franca Salis-Madinier** uviedla, že náklady podniku na pracovné úrazy a choroby z povolania sa odhadujú na 476 miliárd EUR alebo 3,3 % HDP EÚ.

Kvalita sociálneho dialógu sa však v jednotlivých členských štátoch líši, v dôsledku čoho niekedy v EÚ dochádza k nerovnomernému uplatňovaniu autonómnych dohôd uzavretých sociálnymi partnermi v oblasti BOZP.

Európsky sociálny dialóg by sa mal podľa EHSV posilniť, aby sa zabezpečila jednotná ochrana všetkých pracovníkov v EÚ.
Európska komisia by preto mala stanoviť jasné kritériá s cieľom zabezpečiť, aby sa dohody podpísané sociálnymi partnermi vykonávali vo všetkých členských štátoch, najmä so zreteľom na rozsudok Súdneho dvora EÚ, v ktorom sa uvádza, že Komisia nie je povinná reagovať na žiadosti sociálnych partnerov týkajúce sa vykonávania dohôd.

Stanovenie všeobecných usmernení v oblasti BOZP si však okrem efektívneho sociálneho dialógu vyžaduje aj pevný regulačný rámec. Dohody, ktoré sa na žiadosť oboch signatárov pretavia do smerníc Rady, sa zdajú byť účinnejšie, pretože zaručujú konkrétne akčné plány v členských štátoch.
EHSV preto požaduje nové usmernenia pre teleprácu, ambicióznejší postoj k boju proti rakovine a smernice EÚ o muskuloskeletálnych poruchách a psychosociálnych rizikách, ktoré sa stávajú hlavnou pracovnou hrozbou pre európskych pracovníkov.

Skupina Zamestnávatelia v EHSV predložila k stanovisku niekoľko pozmeňovacích návrhov, pričom vyjadrila svoj nesúhlas, najmä pokiaľ ide o výzvy na prijatie nových regulačných opatrení a napríklad o navrhované opatrenia EÚ v oblasti muskuloskeletálnych porúch a psychosociálnych rizík. Taktiež predložila pozmeňovacie návrhy k návrhu nových usmernení pre teleprácu.
Stanovisko, o ktorého vypracovanie požiadalo francúzske predsedníctvo Rady EÚ, bolo prijaté na januárovom plenárnom zasadnutí EHSV 172 hlasmi za, pričom 32 členovia hlasovali proti a 70 sa hlasovania zdržali. (ll)

EHSV vyzýva na vytvorenie funkcie finan?ných ombudsmanov pre MSP a žiada prioritný prístup malých podnikov k umelej inteligencii v Európe

EHSV vyzval na vytvorenie funkcie osobitných ombudsmanov s cieľom pomôcť MSP v Európe riešiť ich záležitosti týkajúce sa financií a finančnej pomoci. Výbor tiež zdôrazňuje, že musí existovať politická vôľa na to, aby MSP mali podporu pri využívaní umelej inteligencie.

EHSV na svojom januárovom plenárnom zasadnutí prijal dve správy, ktoré sa zaoberajú niektorými z najpálčivejších problémov ovplyvňujúcich MSP.

EHSV vo svojom stanovisku na tému Stratégia pre MSP novej generácie – zlepšiť efektívne a rýchle zavádzanie do praxe zdôrazňuje, že prístup k úverom, likvidita, peňažné toky a platby sú pre MSP veľkou prekážkou, najmä v kontexte ochorenia COVID-19, a preto navrhuje vytvoriť sieť ombudsmanov, ktorí by sa zaoberali otázkami týkajúcimi sa financií a finančnej pomoci s cieľom:

– podporiť prístup MSP k finančným prostriedkom;
– preskúmať, či a ako sprostredkovateľské banky využívajú finančné nástroje na to, aby oslovovali MSP, ktoré najviac potrebujú finančné zdroje ;
– urovnávať spory medzi MSP a poskytovateľmi financovania a finančnej pomoci.

EHSV tiež navrhuje:

– vytvoriť pracovnú skupinu pre likviditu MSP na monitorovanie nových opatrení Európskej komisie s cieľom zlepšiť krátkodobú likviditu mikropodnikov a MSP;

– zaviesť jednohárkový formulár žiadosti s cieľom odbremeniť podniky s obmedzenými ľudskými zdrojmi a malým tímom právnych odborníkov, ktoré chcú požiadať o poskytnutie finančných prostriedkov EÚ;

– poskytovať viac príležitostí pre MSP uchádzať sa o verejné zákazky v členských štátoch a získavať ich.

EHSV vo svojom stanovisku na tému *Rozvoj umelej inteligencie v európskych mikropodnikoch a malých a stredných podnikoch* zdôrazňuje, že na prekonanie prekážok, ktoré stoja v ceste mikropodnikom a MSP, je potrebná silná politická vôľa.

Na vybudovanie dôvery je potrebná politická vôľa a taktiež sociálni partneri, obchodné komory a profesijné združenia, ktoré rozptýlia obavy mikropodnikov a MSP v praxi.

EHSV navrhuje prijať súbor opatrení, ktoré si tiež vyžadujú trvalú politickú vôľu, a to v prvom rade:

– využívať vzdelávanie a odbornú prípravu na podporu všeobecného ovládania umelej inteligencie;
– zabezpečiť, aby MSP mali bezproblémový prístup k verejnému aj súkromnému financovaniu pre umelú inteligenciu;
– celoplošne zaistiť infraštruktúru a spojenia;
– podporovať zvyšovanie povedomia o otázkach týkajúcich sa kybernetickej bezpečnosti;
– v čo najväčšom rozsahu šíriť najlepšie postupy a úspešné príbehy. (dm)

Ak chceme získa? viac financií pre sociálne hospodárstvo, treba prispôsobi? investície, tvrdí EHSV

Na to, aby sociálne hospodárstvo mohlo ďalej rásť, potrebuje nové finančné nástroje nad rámec stimulov z verejných programov, zdôrazňuje EHSV vo svojej novej správe, kde okrem iného požaduje, aby sa zabezpečila finančná odborná príprava na

podporu súkromného financovania.

Sociálne hospodárstvo bude môcť prilákať dostatočné investície len vtedy, ak budú k dispozícii cielené finančné nástroje, ktoré zaistia rovnováhu medzi sociálnym dosahom, prijateľnou návratnosťou pre investorov a primeraným rizikom pre sociálne podniky, zdôrazňuje EHSV v stanovisku, ktoré prijal v januári tohto roku.

Spravodajca stanoviska **Giuseppe Guerini** v tejto súvislosti uviedol: „Je naozaj potrebné uľahčiť spojenie medzi oblasťou súkromných investícií a sociálnym hospodárstvom. Myslíme si, že finančné subjekty príliš často považujú organizácie sociálneho hospodárstva za vysoko rizikové len preto, lebo ich posudzujú pomocou nástrojov, ktoré sa bežne používajú na posudzovanie iných typov podnikov.“

Investície so sociálnym vplyvom by mali spĺňať tieto kritériá:

- mať jasný cieľ vytvárať sociálne účinky;
- pomáhať podnikom, ktoré sú jednoznačne vymedzené ako podniky sociálneho hospodárstva;
- určovať úrovne očakávania na základe spravodlivých, udržateľných a transparentných hospodárskych výnosov, aj keď budú nižšie ako priemerné trhové výnosy;
- umožňovať opätovne investovať časť aktív do ďalších investícií zameraných na sociálne ciele;
- mať merateľný vplyv;
- byť v súlade s hodnotami podnikov, do ktorých sú investované.

Na preklenutie investičnej priepasti je nevyhnutné, aby mali zainteresované strany jedna o druhej spoľahlivé poznatky. „Finanční aktéri potrebujú účinnejšiu pomoc, aby pochopili realitu sociálnych podnikov, a týmto podnikom treba zase pomôcť porozumieť svetu financií a jeho nástrojom,“ upozorňuje pomocná spravodajkyňa **Marie Pierre le Breton**.

V tomto ohľade môže byť užitočné aj šírenie osvedčených postupov, napríklad fínske centrum odborných znalostí pre investície s vplyvom alebo francúzske modely investovania založené na „úkolovej mzde“. Na posúdenie vplyvu sa však musia stanoviť celoeurópske ukazovatele. Tieto ukazovatele by mohli byť objektívne, ako sú vytvorené pracovné miesta, alebo subjektívne, ako je blaho komunity.

EHSV ponúka recept na potravinovú bezpe?nos? a udržate?nos?

EHSV vo svojom stanovisku na tému *Potravinová bezpečnosť a udržateľné potravinové systémy*, ktoré bolo prijaté na plenárnom zasadnutí 19. januára 2022, sformuloval kľúčové opatrenia na podporu konkurencieschopnej a udržateľnej potravinárskej výroby v EÚ, zníženie závislosti od dovozu a zvýšenie bielkovinovej sebestačnosti EÚ.

Na to, aby bola komplexná potravinová politika pre európskych spotrebiteľov skutočne relevantná, je nevyhnutné zabezpečiť konkurencieschopnosť cien a kvality potravín udržateľne vyrábaných v EÚ. To znamená, že európske poľnohospodársko-potravinárske odvetvie musí byť schopné dodávať spotrebiteľom potraviny za ceny, ktoré budú zahŕňať zvýšené náklady na plnenie takých kritérií, ako je udržateľnosť, dobré životné podmienky zvierat, vyššie vstupné náklady, bezpečnosť potravín a ich výživová hodnota, ale zabezpečia aj primerané príjmy poľnohospodárov. Zároveň si musí dokázať zachovať svoje postavenie dodávateľa uprednostňovaného veľkou väčšinou spotrebiteľov.

Hoci Európska zelená dohoda ponúka prostredníctvom stratégie „z farmy na stôl“ a stratégie biodiverzity príležitosť na opätovné potvrdenie „sociálnej potravinovej zmluvy“ medzi EÚ a jej občanmi, treba ešte vykonať mnoho práce. „Komisia navrhuje príliš málo konkrétnych opatrení na posilnenie agropotravinárskeho odvetvia, zvýšenie príjmov poľnohospodárov a pracovníkov v tomto sektore a na podporu spravodlivých cien a hodnoty potravín,“ vyhlásil pomocný spravodajca **Peter Schmidt**.

Ako poznamenal spravodajca stanoviska **Arnold Puech d’Alissac**, „... medzi kľúčové nástroje na zabezpečenie konkurencieschopnosti európskych producentov patrí podpora otvorenej strategickej autonómie, zabezpečenie reciprocity obchodných noriem, podpora výskumu, rozšírenie digitalizácie, vývoj inovačných technológií a osív a uľahčenie prístupu poľnohospodárov k odbornej príprave v oblasti týchto nových technológií.“
Rozšírenie produkcie strukovín s vysokým obsahom bielkovín, ako aj olejnatých semien a olejových výliskov v EÚ by bolo pre európskych poľnohospodárov prínosom a malo by pozitívny vplyv na klímu, biodiverzitu a životné prostredie. (mr)

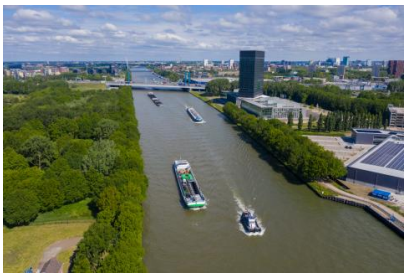

Vnútrozemská vodná doprava si vyžaduje investície

EÚ musí neustále prispôsobovať európsku dopravu súčasným a budúcim potrebám, najmä vzhľadom na zmeny dopytu po doprave a stúpajúci trend obratu námorných prístavov. Kľúčovými aspektmi musia byť pri tom multimodalita a inteligentná lodná doprava, ktoré pomôžu využiť výhody rôznych druhov dopravy s cieľom dosiahnuť čo najlepšie výsledky a zároveň zvýšiť bezpečnosť a znížiť environmentálnu záťaž.

To je hlavné posolstvo stanoviska, ktoré vypracoval **Mateusz Szymański** a ktoré bolo prijaté na januárovom plenárnom zasadnutí EHSV k oznámeniu Komisie na tému NAIADES III: Podpora nadčasovej európskej vnútrozemskej vodnej dopravy.

Spravodajca **Szymański** na okraj tejto schôdze poznamenal: „NAIADES III je dôležitým akčným plánom. EHSV podporuje úsilie o zvýšenie podielu vnútrozemskej vodnej dopravy (VVD) v rámci osobnej a nákladnej dopravy. V tejto oblasti existuje obrovský zatiaľ nevyužitý potenciál. Potrebná je politická vôľa a záväzok na mnohých úrovniach, aby sa zaviedli podporné opatrenia na rozvoj a údržbu infraštruktúry a podporu VVD ako profesijného sektora. Sieť TEN-T sa musí aktualizovať aj s cieľom reagovať na nové trendy v doprave.“ (mp)

Najvzdialenejšie regióny majú pre budúcnos? EÚ k?ú?ový význam

V prieskumnom stanovisku na žiadosť francúzskeho predsedníctva Rady EÚ, EHSV vyzval Európsku komisiu, aby zvážila významné výhody, ktoré môžu najvzdialenejšie regióny priniesť pre budúcnosť Európy.

Komisia by mala prijať vhodné opatrenia, aby tieto regióny nezostali pozadu, pokiaľ ide o obnovu po pandémii COVID-19, či klimatickú, sociálnu a digitálnu transformáciu. EHSV navrhuje nové kroky v oblasti ich potravinovej a energetickej sebestačnosti, ekologickej transformácie, udržateľného cestovného ruchu, sociálneho začleňovania, účasti organizácií občianskej spoločnosti a zručností, ale aj v problematike zásobovania vodou a čistenia odpadových vôd.

„Najvzdialenejšie regióny by sa mali považovať za miesta na overovanie a propagovanie pokroku v globálnom meradle“, uviedol spravodajca **Joël Destom**.

„EHSV žiada zabezpečiť v najvzdialenejších regiónoch digitálne prístupy a do najbližších operačných programov zaradiť rozsiahle projekty budovania vodovodov a kanalizácií,“ dodal pomocný spravodajca **Gonçalo Lobo Xavier**. (tk)

EHSV navrhuje k?ú?ové doplnenia k odporú?aniam Komisie o hospodárskej politike eurozóny na rok 2022

EHSV prijal v januári 2022 stanovisko k odporúčaniam Európskej komisie o hospodárskej politike eurozóny na rok 2022 a zohľadnil v ňom aj súčasnú situáciu.

„Jednou z hlavných výziev pre hospodárstvo eurozóny je nájsť spôsob, ako sa vyrovnať s akumuláciou vysokých mier verejného dlhu a vysokou infláciou a ako pokračovať v transformácii smerom k ekologickému a digitálnemu hospodárstvu a súčasne venovať pozornosť sociálnej stabilite,“ vyhlásil spravodajca **Juraj Sipko**.

EHSV je toho názoru, že Pakt stability a rastu EÚ už nezodpovedá súčasným podmienkam. Projekt bankovej únie musí napredovať rýchlejšie a únia kapitálových trhov sa musí dokončiť. EHSV takisto znepokojuje prehlbovanie sociálnej nestability a požaduje nové, vhodnejšie ukazovatele nerovnosti a chudoby. (tk)

EHSV varuje pred možným negatívnym sociálno-ekonomickým vplyvom návrhu o zda?ovaní energetických výrobkov

V stanovisku prijatom v januári 2022 EHSV privítal cieľ Európskej komisie objasniť a zaktualizovať existujúci rámec EÚ a štruktúrovať európske zdaňovanie tak, aby sa uprednostňovala energia získavaná z nefosílnych zdrojov.

Zároveň sa však obáva možného negatívneho sociálno-ekonomického vplyvu niektorých opatrení uvedených v návrhu smernice Európskej komisie.

„Žiadame voľnejší postoj, pokiaľ ide o prípustné biopalivá a ich zdaňovanie“, uviedol spravodajca **Stefan Back**.

Namiesto pojmu „zraniteľné domácnosti“ výbor odporúča použiť pojem „energetická chudoba“. Okrem toho žiada, aby sa environmentálne dane vrátili najpostihnutejším ľuďom. Zároveň je presvedčený o tom, že systém EÚ v oblasti cenotvorby je potrebné upraviť tak, aby odrážal ceny všetkých druhov energie.

„EHSV vyjadruje aj poľutovanie nad tým, že v návrhu nie sú zahrnuté vhodné opatrenia na predchádzanie chudobe, ktorá sa týka mobility“, doplnil pomocný spravodajca **Philippe Charry**. (tk)

Prístup k surovinám sa stáva základom úspechu dvojakej transformácie

Kľúčová úloha surovín bola predmetom rozsiahlej diskusie na konferencii na vysokej úrovni, ktorú EHSV usporiadal 31. januára. Konferencia sa zamerala konkrétne na dva hlavné aspekty: zásadnú úlohu, ktorú zohrávajú kritické suroviny pri zabezpečovaní strategickej autonómie EÚ v rámci zelenej a digitálnej transformácie, a význam obehovosti z hľadiska potreby vytvoriť v Európe trh pre druhotné suroviny.

„V prípade väčšiny surovín je Európa vo veľkej miere závislá od zvyšku sveta. Európa musí ísť príkladom a preukázať, že tento priemysel môže byť udržateľný z environmentálneho a ľudského hľadiska,“ uviedla predsedníčka EHSV **Christa Schweng** a zároveň zdôraznila potrebu strategických partnerstiev s podobne zmýšľajúcimi krajinami na celom svete.

Európsky komisár pre vnútorný trh **Thierry Breton**, ktorý vystúpil na konferencii prostredníctvom videopríhovoru, dodal, že „do roku 2050 budeme potrebovať 60-krát viac lítia na výrobu elektrických batérií pre vozidlá. Nepochybujem o tom, že obehové hospodárstvo sa stane novým *modus operandi* v oblasti surovín. Bude to ďalší kľúčový nástroj, ktorý máme k dispozícii na zaistenie bezpečnosti a odolnosti našich dodávateľských reťazcov. EHSV a Európska komisia sú na tej istej strane."

Francúzska štátna tajomníčka pre priemysel **Agnès Pannier-Runacher** uznala, že kritické suroviny sú kľúčovou otázkou, pokiaľ ide o autonómne postavenie Európy pri prechode na ekologické a digitálne hospodárstvo založené na obehovom modeli. Uviedla, že energetická autonómia Európy patrí medzi priority francúzskeho predsedníctva Rady Európskej únie a „nemôžeme dovoliť, aby sa naša závislosť od fosílnych palív zmenila na novú závislosť od týchto strategických kovov."

Členovia panelovej diskusie sa zhodli na tom, že Európa musí demonštrovať globálne vedúce postavenie v tejto oblasti sprísnením svojich environmentálnych, sociálnych a riadiacich noriem na bezprecedentnú úroveň.
„EHSV si v plnej miere uvedomuje naliehavú potrebu riešiť túto otázku. Výbor sa domnieva, že plánované opatrenia Komisie sú nevyhnutné na zachovanie a posilnenie priemyselnej základne EÚ," uviedol predseda poradnej komisie EHSV pre priemyselné zmeny **Pietro Francesco De Lotto**, ktorý predsedal konferencii.

Na záver treba zdôrazniť, že verejné inštitúcie musia naďalej spájať sily a konať a občianska spoločnosť sa musí naďalej zapájať do tejto oblasti.

Konferencia bola súčasťou aktivít EHSV organizovaných v spojitosti s Konferenciou o budúcnosti Európy. (ks)

AKTUALITY SKUPÍN

Zelená dohoda zmení všetko vrátane geopolitiky

Dimitris Dimitriadis, člen skupiny Zamestnávatelia v EHSV a predseda sekcie EHSV pre vonkajšie vzťahy

Európska zelená dohoda, ktorej cieľom je dekarbonizovať hospodárstvo EÚ, predstavuje prelomový bod, ktorý zásadným spôsobom zmení naše hospodárstvo, spoločnosť aj vzťahy so zahraničím.

Po konferencii COP26 si nevyhnutnosť konať konečne uvedomili všetci z nás. EÚ je v týchto pretekoch s časom stále na čele: úlohou Európy je ísť príkladom. Je takisto v našom záujme urýchlene zmodernizovať naše hospodárstvo, udržať si alebo dosiahnuť postavenie svetového lídra v oblasti recyklácie, obehovom hospodárstve, zachytávaní CO_2 z atmosféry, vo výrobe čistého vodíka či v oblasti solárnych a veterných elektrární.

Európa je najväčším globálnym trhom a účinky smerovania k nulovej bilancii emisií skleníkových plynov, prechodu z fosílnych palív na energiu z obnoviteľných zdrojov a znižovania energetickej závislosti sa prejavia všade. Vezmime si len náš dovoz ropy a zemného plynu z Ruska a Alžírska.

V súlade s naším tradičným záväzkom presadzovať multilateralizmus musíme zvážiť dosah na tretie krajiny a musíme pomôcť slabším krajinám, ktoré ku globálnemu otepľovaniu prispeli menej, no za jeho dôsledky zaplatia vyššiu cenu. EÚ by mala takisto bezodkladne začať rokovania s našimi najbližšími susedmi, aby im pomohla dosiahnuť ich ciele v príslušnej lehote.

Spojené štáty sú stále obozretné, pokiaľ ide o náš mechanizmus kompenzácie uhlíka na hraniciach, ktorý považujú za možné protekcionistické opatrenie. Na druhej strane sa Európa nemôže tohto mechanizmu vzdať, pretože pomocou neho sa snažíme zabrániť úniku uhlíka.

V súvislosti so závislosťou od zahraničia vyvstáva aj pálčivá otázka kritických surovín. Čína je dodávateľom 95 % všetkých vzácnych zemín, ktoré sa vo svete používajú na nové technológie. Je najvyšší čas, aby sme začali konať a diverzifikovali naše zdroje dodávok.

Máme vedu, technológiu, možnosti financovania i nápady. Jediné, čo nám chýba, je čas. EÚ musí urýchlene konať, pričom EHSV bude sledovať vývoj situácie a prinášať názory a nápady občianskej spoločnosti vo všetkých jednotlivých fázach.

Celý článok si môžete prečítať na stránke europa.eu/!39cXrP (kr)

Sociálny dialóg ako nástroj na zlepšenie bezpe?nosti a ochrany zdravia pri práci

Skupina Pracovníci v EHSV

V čase, keď svet práce ovplyvňujú rozmanité krízy a transformácie, môže sociálny dialóg predstavovať nevyhnutný nástroj na dosiahnutie troch kľúčových cieľov, ktorými sú: anticipácia a riadenie zmien vyplývajúcich zo zelenej, digitálnej a demografickej transformácie; zlepšenie prevencie pracovných úrazov a chorôb z povolania; a zvýšenie pripravenosti na potenciálne budúce zdravotné krízy.

Popri realizácii sociálneho dialógu musí Európska únia v prípade potreby prijať aj nové regulačné opatrenia, vypracovať usmernenia pre také prípady, ako je práca na diaľku, a aktualizovať Európsku rámcovú dohodu z roku 2002.

Pandémia je príležitosťou na vybudovanie nových kolektívnych kapacít, ktoré umožnia zvládať budúce krízy a zmierniť ich dosah na bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci (BOZP). Plány obnovy musia pomôcť posilniť úlohu sociálnych partnerov v tých členských štátoch, kde sa na ňu najmenej prihliada.

Treba podrobne sledovať náklady spojené s chorobami z povolania, ako sú srdcové ochorenia a syndróm vyhorenia, aby sa na príslušnej úrovni mohli prijať vhodné opatrenia v záujme nulovej úmrtnosti a cieľom eliminovať v EÚ úmrtia súvisiace s povolaním.

Opatrenia v oblasti BOZP realizované prostredníctvom sociálneho dialógu pozitívne prispievajú k zdraviu pracovníkov, môžu zlepšiť ziskovosť podnikov a znižujú náklady na zdravotnú starostlivosť a v súvislosti s absenciami. Pracovné úrazy a choroby z povolania predstavujú pre spoločnosť náklady odhadované na 3,3 % HDP EÚ (476 miliárd EUR), čo je viac než polovica prostriedkov plánu obnovy.

Je preto potrebné vybudovať kultúru prevencie, a to aj prostredníctvom odbornej prípravy aktérov sociálneho dialógu, zvyšovaním povedomia o nových rizikách a posilnením a šírením dostupných zdrojov.

Pri riešení problémov spojených s bezpečnosťou a ochranou zdravia pri práci sú mimoriadne dôležité dvojstranné rokovania európskych sociálnych partnerov. Uplatňovanie autonómnych dohôd je však niekedy nejednotné a závisí od relatívnej sily sociálneho dialógu a od rozmanitých systémov pracovnoprávnych vzťahov v členských štátoch. Z tohto dôvodu je nevyhnutná regulácia v určitých oblastiach, ako sú psychosociálne riziká a muskuloskeletálne poruchy. (prp)

?o o?akávajú ?lenovia skupiny Rozmanitá Európa od francúzskeho predsedníctva

Skupina Rozmanitá Európa v EHSV

Keďže francúzske predsedníctvo Rady Európskej únie sa už naplno rozbieha, francúzski členovia skupiny Rozmanitá Európa sa podelili o svoje očakávania počas tohto polroka, a to od posilnenia európskej demokracie až po presun dôrazu z EÚ na jej občanov.

Od 1. januára 2022 prevzalo predsedníctvo Rady EÚ na šesť mesiacov Francúzsko. Jednou z jeho priorít bude posilnenie európskej demokracie. Program francúzskeho predsedníctva sa odvíja od troch hlavných cieľov, ako je humánna Európa, ktorá načúva svojim občanom v rámci prebiehajúcej Konferencie o budúcnosti Európy.

EHSV ako zástupca organizácií občianskej spoločnosti tento cieľ podporuje a do konferencie sa aktívne zapája. Francúzski členovia skupiny Rozmanitá Európa majú množstvo očakávaní.

Dominique Gillot (FG PEP, CNCPH) dúfa, „že sa potvrdí myšlienka inkluzívnej Európy, pokiaľ ide o solidaritu a zdravie, plné zapojenie občanov a mimoriadnu pozornosť venovanú osobám so zdravotným postihnutím a seniorom“.

Patricia Blanc (*Imagine for Margo* – *Children without cancer*) sa domnieva, že v dôsledku pandémie COVID-19 sa zdravie stalo stredobodom záujmu verejnosti. Upozorňuje, že „nesmieme zabúdať na to, že milióny ľudí v Európe každoročne ochorejú na rakovinu a zriedkavé choroby“.

Joël Destom (MIAG, AG2R La Mondiale) vyjadril nádej, že „kľúčové témy francúzskeho predsedníctva, ktorými sú obnova, sila, spolupatričnosť a sociálne, digitálne a klimatické otázky, budú mať ešte väčší ohlas v zámorských územiach“.

Arnaud Schwartz (FNE) si želá, aby francúzske predsedníctvo bolo „ambiciózne nielen v slovách, ale aj v činoch a aby správne implementovalo environmentálne právne predpisy“.

Laurence Sellos (Poľnohospodárska komora Seine Maritime) sa obáva, že zelená dohoda v poľnohospodárstve v jej súčasnom znení by mohla mať za následok dramatický pokles európskej produkcie. „Francúzske predsedníctvo by malo prehodnotiť tento postoj a umožniť, aby veda pomohla poľnohospodárstvu urýchliť jeho agroekologickú transformáciu a prispela k hľadaniu riešení v boji proti zmene klímy,“ vyhlásila Laurence Sellos.

Thierry Libaert (FNH) si myslí, že „Európsky projekt je skvelá ambícia, ktorá stratila hybnú silu a zdá sa neprehľadná“. Podľa jeho názoru, je francúzske predsedníctvo EÚ vynikajúcou príležitosťou pokúsiť sa znovu spojiť Európu s jej občanmi. „Takže hovorme menej o Európe a viac o Európanoch,“ uviedol na záver.

Viac informácií o práci skupiny Rozmanitá Európa v súvislosti s Konferenciou o budúcnosti Európy a francúzskym predsedníctvom nájdete na webovom sídle výboru. (jk)

SOON IN THE EESC/CULTURAL EVENTS

„Zosta?te s nami“: následky zemetrasenia v Chorvátsku v obrazoch

EHSV organizuje výstavu fotografií pri príležitosti výročia katastrofálneho zemetrasenia, ktoré zasiahlo Chorvátsko v decembri 2020.

Táto zbierka 25 fotografií s názvom „Zostaňte s nami“ je apelom, ktorý napomáha zvyšovať povedomie o ničivých vplyvoch prírodných katastrof na všetky druhy ľudských, sociálnych a komerčných aktivít.

Fotografie zobrazujú remeselníkov, ktorí prišli o svoje dielne a teraz nemajú prostriedky na to, aby pokračovali vo svojej činnosti, no inšpirujú ostatných svojou spolupatričnosťou a pozitívnym prístupom.

Snímky pochádzajú z regiónov Sisak, Petrinja, Glina a priľahlých oblastí a vidno na nich ruiny, ktoré tu zostali, spolu s nespočetným množstvom problémov, ktoré bude potrebné vyriešiť, aby sa život po roku od zemetrasenia opäť mohol vrátiť do normálnych koľají.

Výstava bude dostupná výlučne vo virtuálnej podobe na webovej stránke EHSV **od 15. februára do 15. marca**. (ck)

Obehové hospodárstvo s hudbou

EHSV bude 2. marca v rámci konferencie Európskej platformy pre obehové hospodárstvo (ECESP) hostiť špeciálnu show s názvom *Music with Trash*.

S touto show vystúpi medzinárodné perkusné trio TrashBeatz. Workshopy o obehovom hospodárstve bude sprevádzať hudba na nástrojoch vyrobených z odpadu.

„Tým, že hráme na nástrojoch vyrobených z odpadu, dávame odpadkom druhý život," hovoria členovia skupiny **TrashBeatz**.

Ťažko by sme hľadali vhodnejšieho umeleckého partnera pre tohtoročnú hybridnú konferenciu ECESP, ktorá nesie názov *Na ceste k novému štandardu: udržateľné produkty pre udržateľnú spotrebu*.

Výročná konferencia ECESP sa bude konať 1. a 2. marca a EHSV ju organizuje spoločne s Európskou komisiou. Ďalšie informácie o podujatí nájdete na webovej stránke ECESP. (ck)

„Pravda o klamstvách" bude ?oskoro odhalená

Zatiaľ čo sa EHSV pripravuje privítať 99 študentov stredných škôl a učiteľov, ktorí ich budú sprevádzať na jeho mládežníckom podujatí ročník 2022 na tému „Pravda o klamstvách. Mládež vzdoruje dezinformáciám", členovia EHSV v úlohe mentorov študentov navštevujú vybrané školy, aby sa stretli a porozprávali s delegáciami, ktoré sa zúčastnia na podujatí YEYS.

Tieto stretnutia sa uvádzajú na interaktívnej platforme Konferencie o budúcnosti Európy v časti venovanej mládeži a participatívnej demokracii.

„Pravda o klamstvách. Mládež vzdoruje dezinformáciám", tak znie názov tohtoročného podujatia Vaša Európa, váš názor (YEYS), ktoré je najvýznamnejším podujatím EHSV pre mládež. Toto podujatie sa uskutoční úplne online 31. marca a 1. apríla 2022. Program je teraz dostupný online. (ck)

Dni ob?ianskej spolo?nosti 2022

Témou podujatia Dni občianskej spoločnosti 2022, ktoré sa uskutoční od 15. do 17. marca 2022, je EÚ ako hnacia sila spoločnej prosperity – občianska spoločnosť pre hospodárstvo, ktoré je v službách ľudí a planéty.

V kľúčovom období pre Európu, keď pandémia COVID-19 naďalej pretrváva a Konferencia o budúcnosti Európy je v záverečných fázach, sa počas DNÍ OBČIANSKEJ SPOLOČNOSTI 2022 bude skúmať, ako sa Európa môže stať odolnejšou prostredníctvom spravodlivej transformácie, ktorá bude prospešná pre ľudí aj životné prostredie a zároveň zvýši európsku prosperitu.

Takáto transformácia by mala brániť a presadzovať základné práva a zásady EÚ: demokraciu, ľudské práva, sociálnu spravodlivosť, solidaritu a rovnosť. V tejto súvislosti sa ukázalo, že rok 2021 bol skúškou odolnosti. Organizácie občianskej spoločnosti zohrávajú ako obhajcovia, tvorcovia zmien a strážcovia spoločného blaha kľúčovú úlohu pri obrane týchto hodnôt na všetkých úrovniach.

V rámci siedmich interaktívnych seminárov organizovaných hybridnou formou alebo výlučne online sa budú skúmať tieto zásadné témy:

- príležitosti na zvyšovanie úrovne zru?ností pre všetkých,
- medzigenera?né dialógy medzi podnikate?mi v Európskej únii,
- dobrovo?níci za prosperitu,
- priaznivé prostredie pre ob?iansku spolo?nos?: argumenty pre zmysluplnú ú?as?,
- budovanie demokratického hospodárstva pre spravodlivú transformáciu,
- ekologické sociálne trhové hospodárstvo pre budúcnos? Európy,
- budúcnos? sociálnej ochrany a európsky sociálny štát: argumenty týkajúce sa systému minimálnych príjmov a prístupu ku kvalitným sociálnym službám.

Workshopy uvedú a zavŕšia dve panelové diskusie na vysokej úrovni na úvodnom a záverečnom zasadnutí.

Dni občianskej spoločnosti v roku 2022 organizuje Európsky hospodársky a sociálny výbor v spolupráci so svojou kontaktnou skupinou.

Viac informácií o programe, rečníkoch a seminároch nájdete na pravidelne aktualizovanej webovej stránke podujatia. Sledovať nás môžete aj na Twitteri @EESC_LiaisonG #CivSocDays. (ks)

Redak?ná rada

Ewa Haczyk-Plumley (editor-in-chief)
Daniela Marangoni (dm)

Do tohto ?ísla prispeli

Amalia Tsoumani (at)
Chrysanthi Kokkini (ck)
Daniela Marangoni (dm)
Daniela Vincenti (dv)
Ewa Haczyk-Plumley (ehp)
Jasmin Kloetzing (jk)
Karen Serafini (ks)
Katharina Radler (kr)
Katerina Serifi (ks)
Laura Lui (ll)
Marco Pezzani (mp)
Pablo Ribera Paya (prp)
Thomas Kersten (tk)

Celková koordinácia

Agata Berdys (ab)
Katerina Serifi (ks)

Technical support
Bernhard Knoblach (bk)

Adresa

Európsky hospodársky a sociálny výbor
Budova Jacques Delors, 99 Rue Belliard, 1040
Brusel, Belgicko
Tel.: (+32 2) 5469476
E-mail: eescinfo@eesc.europa.eu

EHSV info vychádza devä?krát do roka pri príležitosti plenárneho zasadnutia výboru. ? EHSV info je k dispozícii v 23 jazykoch.
EHSV info nie je oficiálny vestník prác výboru, tieto sú oficiálne uverej?ované v Úradnom vestníku Európskej únie a iných publikáciách výboru.
Reprodukcija je dovoljena z navedbo vira (EESO info) in pod pogojem, da se povezava pošlje uredniku.

03/2022